

1. Globaal

Hoofdindieners

AGORIA

COBOT vzw (Sectoriaal vormingscentrum arbeiders van de textielindustrie)

Essenscia Vlaanderen (Fondsen voor vorming in de scheikundige nijverheid)

Febelgra vzw

Grafoc (Sector- en Vormingsfonds voor de arbeiders uit de Printmedia Industrie)

IPV (Initiatieven voor Professionele Vorming van de voedingsindustrie)

OCH (Opleidingscentrum Hout)

WVOK v.z.w. (Werk, Vorming, Onderwijs voor de kunststoftechnologie)

VDAB-Studiedienst

1.6 REFERENTIEKADER

Gehanteerde referentiekaders

- Competent-fiche (SERV): H210201 Operator van installaties voor de productie van voedingsmiddelen (m/v)
- Competent-fiche (SERV): H330101 Operator verpakkingsinstallaties (m/v)
- Competent-fiche (SERV): H330301 Bereider van grondstoffen (m/v)
- Competent-fiche (SERV): H320101 Productiemedewerker kunststofverwerking (m/v)
- Competent-fiche (SERV): H320201 Regelaar kunststofverwerking (m/v)
- Competent-fiche (SERV): H240501 operator non-woven (m/v)
- Competent-fiche (SERV): H240601 Operator textielveredeling (m/v)
- Competent-fiche (SERV): H240801 Bedrukker (m/v)
- Competent-fiche (SERV): H240401 Operator spinnerij (m/v)
- Competent-fiche (SERV): H290301 Operator verspanende bewerkingen (m/v)
- Competent-fiche (SERV): E130101 Drukker (m/v)
- Competent-fiche (SERV): E130401 Drukafwerker (m/v)

Relatie tot het referentiekader

Voor de basisactiviteiten van het beroepskwalificatiedossier werd een matrix opgemaakt waarin de voornaamste Competent-fiches voor elke sector naast elkaar geplaatst werden. Daarin werd snel duidelijk dat de Competent-fiches melding maken van gelijkaardige competenties, die echter op een andere wijze verwoord worden. Er werd vervolgens voor elke competentie gezorgd voor een algemene, gemeenschappelijke en duidelijke verwoording die de goedkeuring wegdraagt van alle vertegenwoordigers van de betrokken sectoren. Het referentiekader werd aangevuld met competenties, opgenomen in de beroepscompetentieprofiel van de SERV of materialen aangereikt

door de sectoren. De geselecteerde competenties werden eveneens vergeleken met de competenties opgenomen in het beroepskwalificatiedossier van productieoperator.

2. Activiteiten

2.1 OPSOMMING COMPETENTIES

Basisactiviteiten

- Neemt kennis van de productiefiches en -voorschriften (E130101 Id17516-c, E130201 Id12892-c, H240401 Id12827-c, H320201 Id32967-c, H330301 Id13096-c)
 - Neemt de werkzaamheden van de vorige ploeg over
 - Raadpleegt de productieplanning
 - Houdt zich aan productieorder en technische fiche
- Controleert de voorraad grondstoffen en materialen voor de eigen productie (tekorten, hoeveelheid, dosering, mengeling, kwaliteitsafwijkingen,...) (E130101 Id16707-c/18152-c, H210201 Id17701-c, H220201 Id18152-c, H220501 Id21894-c, H240401 Id12827-c/21960-c, H240501 Id23247-c, H320201 Id17846-c/17846-c, H330101 Id21981-c, H330201 Id4645-c)
 - Onderneemt actie bij afwijkingen of tekorten van de te verwerken grondstoffen
 - Gebruikt toestellen voor goederentransport
 - Stemt de hoeveelheid grondstoffen en materialen af op de opdracht
 - Volgt informatie van beeldschermen op
 - Gebruikt controle-instrumenten en interpreteert de controlegegevens volgens procedure
 - Houdt rekening met de interne codering
 - Past hef- en tiltechnieken toe
- Controleert de veiligheidsvoorzieningen van de machine(straat), -lijn (E130101 Id1453-c, E130201 Id18027-c, H210201 Id17729-c, H220201 Id17924-c, H240401 Id12827-c/21960-c, H240501 Id23247-c, H320101 Id2006-c, H330101 Id2017-c, H330301 Id17940-c)
 - Raadpleegt veiligheidsvoorschriften en leeft ze na
 - Volgt informatie op, zowel ter plaatse als via beeldschermen
 - Merkt afwijkingen, storingen aan de machine(straat), -lijn op
 - Meldt problemen en veiligheidsrisico's aan de verantwoordelijke
 - Legt de productie stil in noodgevallen
- Start, bedient en stopt de machine(straat), -lijn volgens de instructies (E130101 Id15850-c, E130201 Id21905-c, H220201 Id15603-c, H240401 Id438-c, H240801 Id17203-c, H320201 Id1720-c, H330101 Id25644-c)
 - Houdt zich aan (technische) voorschriften en productiefiches
 - Merkt afwijkingen, storingen op
 - Start de machine(straat), -lijn op
 - Voert grondstoffen en hulpproducten aan/in
 - Bedient de machine(straat), -lijn
 - Volgt informatie op, zowel ter plaatse als via beeldschermen

- Interpreteert gegevens en reageert passend
 - Voert de geproduceerde goederen af
 - Doet controles/controlerondes
 - Stopt de machine(straat), -lijn
- Bewaakt de continuïteit van zijn eigen productie (E130101 Id16707-c/26134-c, E130201 Id12918-c, H210201 Id333-c, H220201 Id12951-c, H220501 Id7832-c, H240401 Id438-c, H240601 Id17706-c, H240801 Id17736-c, H320101 Id17305-c/17745-c, H320201 Id17937-c, H330101 Id17305-c/4601-c)
 - Raadpleegt (technische) voorschriften en productiefiches
 - Doet controles/controlerondes
 - Volgt informatie op, zowel ter plaatse als via beeldschermen
 - Merkt afwijkingen, storingen op en neemt op passende wijze actie
 - Meldt problemen, afwijkingen aan de verantwoordelijke
 - Stopt de productie indien nodig
- Registreert en rapporteert het verloop van de eigen productie (E130101 Id17306-c, E130201 Id12918-c, H210201 Id17306-c, H220201 Id17306-c, H240401 Id17306-c, H240501 Id18139-c, H320201 Id17306-c)
 - Houdt gegevens bij over het productieverloop
 - Houdt gegevens bij over het gebruik van grondstoffen en materiaal
 - Rapporteert mondeling en/of schriftelijk aan collega's en leidinggevenden
- Voert kwaliteitscontroles uit op de eigen productie volgens de instructies (E130101 Id17038-c/1880-c, E130201 Id483-c, H210201 Id18088-c, H220201 Id483-c, H240401 Id381-c, H240501 Id1209-c, H240601 Id731-c, H240801 Id17736-c/17910-c/2214-c, H320101 Id17994-c, H320201 Id17846-c, H330301 Id472-c)
 - Volgt informatie van beeldschermen op
 - Gebruikt instrumenten voor de productcontrole
 - Voert productcontroles uit op basis van voorschriften
 - Merkt afwijkingen aan producten op
 - Verwijdert producten die niet voldoen aan de voorschriften
 - Rapporteert problemen aan de verantwoordelijke
 - Vult opvolgdocumenten in (tijdstip, waarden, ...)
 - Stopt de productie indien nodig
- Organiseert de eigen werkplek, veilig, ordelijk en milieubewust (E130101 Id18000-c/7014-c, E130201 Id18027-c, H210201 Id17813-c, H220201 Id18000-c, H240501 Id19183-c, H240601 Id17999-c, H330101 Id29375-c, H330201 Id16281-c)
 - Sorteert afval volgens de richtlijnen
 - Houdt de werkplek schoon
 - Bergt de eigen gereedschappen en hulpmiddelen op
 - Past de voorgeschreven veiligheids- en milieuvoorschriften toe
- Werkt in teamverband (E130101 Id18000-c, H220201 Id18000-c, H240501 Id19183-c)
 - Communiqueert effectief en efficiënt
 - Wisselt informatie uit met collega's en verantwoordelijken
 - Rapporteert aan leidinggevenden
 - Draagt de werkzaamheden over aan de volgende ploeg

- Werkt efficiënt samen met collega's
- Volgt aanwijzingen van verantwoordelijken op

2.2 DESCRIPTORELEMENTEN

Kennis

- Basiskennis van ICT
- Basiskennis van opslag- en stapeltechnieken
- Basiskennis van registratie- en informatiesystemen
- Basiskennis van regels m.b.t. welzijn op het werk
- Basiskennis van milieuzorgsystemen
- Basiskennis van materialen
- Basiskennis van grondstoffen in functie van de eigen productie
- Basiskennis van het productieproces
- Basiskennis van kwaliteitsnormen en -systemen
- Kennis van interne productieprocedure en kwaliteitscontroles
- Kennis van de gebruikte productieapparatuur en gereedschappen
- Kennis van de werking van een machine(straat), -lijn
- Kennis van kwaliteitsprocedures, waarden en toleranties
- Kennis van milieuvoorschriften
- Kennis van veiligheidsmaatregelen en -voorschriften
- Kennis van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen
- Kennis van (veiligheids)pictogrammen
- Kennis van ergonomische hef- en tiltechnieken
- Kennis van regels van persoonlijke hygiëne
- Kennis van regels m.b.t. afvalsortering
- Kennis van nood- en evacuatieprocedures
- Kennis van etikettering en productidentificatie
- Kennis van opstartprocedures
- Kennis van stopprocedures
- Kennis van procedures om de automatische machine(straat), -lijn te bedienen

Cognitieve vaardigheden

- Het kunnen overnemen van de werkzaamheden van de vorige ploeg en het overdragen van de werkzaamheden aan de volgende ploeg
- Het mondeling en/of schriftelijk kunnen rapporteren aan leidinggevenden en efficiënt communiceren met collega's en onderhoudstechnici
- Het kunnen uitvoeren van de productieorder volgens de planning, de voorschriften en productfiches
- Het kunnen verzorgen van de toevoer van grondstoffen en het afvoeren van geproduceerde goederen in overeenstemming met de productieorder
- Het kunnen registreren van de eigen productiegegevens
- Het kunnen starten, bedienen en stoppen van de machine(straat), -lijn

- Het kunnen uitvoeren van veiligheidscontroles/controlerondes
- Het kunnen naleven van veiligheids- en milieuvoorschriften
- Het kunnen schoonhouden van de werkplek volgens de richtlijnen
- Het kunnen uitvoeren van productcontroles op basis van de voorschriften
- Het kunnen vergelijken van de resultaten van controles met richtwaarden

Probleemoplossende vaardigheden

- Het kunnen gepast reageren op kwaliteitsafwijkingen (aan de eigen grondstoffen, tussenproducten en eindproducten)
- Het kunnen gepast reageren op technische storingen rekening houdend met de voorschriften/procedures
- Het kunnen stoppen van de eigen productie indien nodig
- Het kunnen ondernemen van actie bij problemen met de grondstoftoevoer en bij de afvoer van geproduceerde goederen
- Het kunnen verlenen van hulp aan onderhoudstechnici en verantwoordelijken

Motorische vaardigheden

- Het kunnen bedienen van de machine(straat), -lijn en het hanteren van meettoestellen ten einde te voldoen aan de kwaliteitsvoorschriften
- Het kunnen bedienen van de machine(straat), -lijn rekening houdend met de tijdsplanning eigen aan zijn productieproces
- Het op gepaste wijze kunnen gebruiken van toestellen voor goederentransport
- Het kunnen gebruiken van ergonomische hulpmiddelen
- Het kunnen toepassen van de juiste hef- en tiltechnieken

Omgevingscontext

- Dit beroep wordt uitgeoefend in productiebedrijven
- Het kan ook uitgeoefend worden in ploegen, tijdens het weekend, op feestdagen of 's nachts
- De activiteit varieert naargelang de grootte en de automatiseringsgraad van de onderneming
- Het werk vindt plaats in een productieruimte, waarbij de eigenschappen van de grondstoffen en het productieproces bepalend kunnen zijn voor de omgevingscondities van de productieruimte
- Het werk vindt plaats aan een machine(straat), -lijn, eventueel met beeldschermen en/of controlepanelen
- Het dragen van persoonlijke beschermingsmiddelen is vereist en kan verschillen naar gelang de producten die behandeld worden en de aard van de uitgevoerde handelingen
- In deze sector bestaan hygiëne-, milieu- en veiligheidsvoorschriften
- Dit beroep wordt in teamverband uitgeoefend

Handelingscontext

- Werkt steeds onder toezicht/leiding van een verantwoordelijke
- Werkt aan de hand van instructies
- Communiceert efficiënt in het team en naar de verantwoordelijke toe
- Houdt rekening met veiligheidsvoorschriften bij omgang met grondstoffen en producten
- Gaat economisch en ecologisch om met grondstoffen en producten
- Houdt zich aan voorschriften en procedures
- Houdt rekening met veiligheidssignalisatie op de werkplek
- Heeft permanente aandacht voor de kwaliteit van het product
- Verzorgt het intern transport van producten
- Houdt zich aan tijdschema's voor de realisatie van het productieproces
- Is zich bewust van de mogelijke impact van zijn handelingen

Autonomie

Is zelfstandig in

- het zorgen voor toevoer van de grondstoffen, het opstarten en bedienen van de machine(straat), -lijn, het stoppen van de productie, het opvolgen van de eigen productie, de kwaliteitsopvolging en -controle

Is gebonden aan

- instructies, productieplanning, veiligheids- en milieuvoorschriften/ procedures, productieorder/technische fiche, hygiënische voorschriften, eigenschappen van grondstoffen, richtwaarden en toleranties, kwaliteitsvoorschriften en rapporteringsprocedures

Doet beroep op

- de leidinggevende voor planning, productieorder, meldingen van storingen en bijkomende instructies

Verantwoordelijkheid

- Een correct volgens de richtlijnen lopende eigen productie
- Opgevolgde grondstoffentoevoer
- Correcte hantering/bediening van machines en gereedschappen volgens de voorschriften
- Zorgvuldig genoteerde en opgevolgde gegevens over zijn productie
- Een veilige, hygiënische en opgeruimde werkplek
- Gesorteerd afval volgens voorschriften
- Een goede communicatie m.b.t. de eigen productie
- Een goede samenwerking met de medewerkers in het team
- Een nauwkeurig/tijdig afgehandeld productieorder
- Tijdig uitgevoerde controlerondes
- Herkenning van productafwijkingen
- Gepaste reactie bij storingen en afwijkingen

2.3 ATTESTEN

Wettelijke attesten

Geen vereisten.

Vereiste attesten

Geen vereiste attesten.

Instapvoorwaarden

Geen vereisten.

3. Arbeidsmarktrelevantie / maatschappelijke relevantie

3.1 ARBEIDSMARKTRELEVANTIE

Tewerkstelling

Er zijn geen exacte cijfers van de tewerkstelling van alle productiemedewerkers. Op basis van de dossiers van de productiemedewerker hout, productiemedewerker voedingsindustrie, productiemedewerker kunststofverwerking, productiemedewerker textielproductielijn en productiemedewerker drukken/drukafwerking kan wel een inschatting gegeven worden.

- Hout

Officiële cijfers over de tewerkstelling per beroep zijn niet beschikbaar. Er kan aangenomen worden dat ongeveer 1.173 werknemers tewerkgesteld worden als productiemedewerker.

- Voedingsindustrie

Globaal kunnen we stellen dat er 86.555 werknemers tewerkgesteld zijn in de voedingssector. Uit deze groep werken 47.605 tot 58.857 mensen in de productie als productiemedewerker, productieoperator of procesoperator.

- Kunststofverwerking

Volgens de sectorfoto Scheikundige Nijverheid 2012 zijn er 78.495 mensen tewerkgesteld in 2010. Hiervan werken er 28,1% in de kunststofverwerking of 22.060 mensen. Hierbij moeten we vermelden dat ook binnen de metaalsector veel kunststofverwerkers zijn aangesloten. We kunnen stellen dat er 34.000 mensen tewerkgesteld zijn in deze subsector.

- Textielproductielijn

In 2010 bedroeg het tewerkstellingscijfer in deze bedrijven 12986. Dit cijfer omvat naast het beroep 'productiemedewerker textielproductielijn' echter ook andere beroepen (wevers, tufters ...). Het is op dit moment niet mogelijk een juiste procentuele inschatting te maken.

Drukken / Drukafwerking

Het cijfermateriaal waarover de grafische sector beschikt geeft slechts een totaalbeeld van de

tewerkstelling in het PC 130. In 2011 werden in de subsector 'drukken' 10.567 personen tewerkgesteld.

Vacatures

Voor de vacaturegegevens voor het beroep 'productieverantwoordelijke' werden volgende codes in de VDAB-databank geselecteerd:

- H310101 Operator van een papier- of kartonmachine
- H320101 Productiemedewerker kunststofverwerking
- H330201 Productiemedewerker
- H330301 Bereider van grondstoffen
- H340101 Medewerker industriële afwerking

I. Aantal vacatures (in het 'normaal economisch circuit zonder uitzendopdrachten' en indien beschikbaar het aantal vacatures voor uitzendopdrachten) en aandeel in de sector

i. Spreiding over de betrokken sectoren

Ontvangen vacatures		Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen	TOTAAL	Openstaande vacatures
H310101	NEC zonder uitzendopdr. rechtstreeks gemeld aan VDAB	2	5	2	0	1	1	8	1	0	15	1	30	0	10	76	2
	NEC zonder uitzendopdr. via intermediairen	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	2	0	0	2	7	
	Uitzendopdrachten	40	5	2	8	3	2	59	5	5	15	17	4	3	16	184	24
H320101	NEC zonder uitzendopdr. rechtstreeks gemeld aan VDAB	5	23	13	7	2	7	34	4	16	12	9	16	9	0	157	31
	NEC zonder uitzendopdr. via intermediairen	19	2	4	5	4	1	13	3	3	6	8	0	6	11	85	18
	Uitzendopdrachten	174	14	49	31	2	20	259	12	61	160	89	21	50	14	956	204
H330201	NEC zonder uitzendopdr. rechtstreeks gemeld aan VDAB	23	19	25	13	21	6	39	9	51	23	177	17	15	13	451	38
	NEC zonder uitzendopdr. via intermediairen	5	18	4	7	0	2	11	6	1	9	1	1	11	2	78	16
	Uitzendopdrachten	203	188	123	142	36	149	302	226	127	217	188	111	220	93	2325	548
H330301	NEC zonder uitzendopdr. rechtstreeks gemeld aan VDAB	4	2	0	0	1	1	0	0	0	3	0	1	0	0	12	
	NEC zonder uitzendopdr. via intermediairen	0	3	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	6	2
	Uitzendopdrachten	23	45	47	14	5	7	58	2	12	18	0	3	22	5	261	34
H340101	NEC zonder uitzendopdr. rechtstreeks gemeld aan VDAB	0	0	0	1	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	5	0
	NEC zonder uitzendopdr. via intermediairen	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
	Uitzendopdrachten	6	4	12	3	0	2	7	1	2	1	8	2	6	1	55	9
TOTAAL		504	328	282	231	76	200	795	270	278	480	500	206	342	167	4659	926

i. Aantal openstaande vacatures (aantal, spreiding, evolutie)

- Openstaande vacatures (aantal, evolutie)

Jaartal	2013 -1	2013 -2	2013 -3	2013 -4	2013 -5	2013 -6	2013 -7	2013 -8	2013 -9	2013 -10	2013 -11	2013 -12	2014 -1	2014 -2	2014 -3	2014 -4	2014 -5	2014 -6	2014 -7	2014 -8	2014 -9	2014 -10	2014 -11	2014 -12
NEC zonder uitzendop.	234	218	222	214	264	203	157	207	253	221	200	140	130	156	144	148	144	132	130	136	145	166	159	107
Uitzendop.	2445	1903	1643	1677	1737	1801	1692	1359	1193	1180	1079	744	673	612	643	685	747	767	715	828	806	812	956	819
TOTAAL	2679	2121	1865	1891	2001	2004	1849	1566	1446	1401	1279	884	803	768	787	833	891	899	845	964	951	978	1115	926

- Openstaande vacatures (aantal, spreiding)

Regio	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen	TOTAAL
NEC zonder uitzendopdr.	5	14	9	6	2	5	33	3	5	20	13	8	12	6	141
Uitzendopdrachten	71	70	30	33	4	26	211	30	47	91	86	26	44	16	785
TOTAAL	76	84	39	39	6	31	244	33	52	111	99	34	56	22	926

II. Evolutie van het aantal vacatures (in de tijd)

Jaartal	2013	2014
NEC zonder uitzendopdr.	1264	878
Uitzendopdr.	5081	3781

III. Spreiding van het aantal vacatures per provincie en/of regio

Regio	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen	Totaal
NEC zonder uitzendopdr.	58	72	49	33	30	20	110	24	71	69	198	65	41	38	878
Uitzendopdr.	446	256	233	198	46	180	685	246	207	411	302	141	301	129	3781
TOTAAL	504	328	282	231	76	200	795	270	278	480	500	206	342	167	4659

IV. Aantal niet werkende werkzoekenden

Beroep	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	TOTAAL
TOTAAL	6732	1650	3380	1664	1194	952	3018	2245	2369	3444	2722	3514	3715	36599

V. Knelpuntberoep i. Zo ja, duiding oorzaak (kwantitatief/kwalitatief)

Geen knelpuntberoep

4. Samenhang

Intersectorale samenhang

Productiemedewerkers komen in heel wat beroepen/sectoren voor en ondersteunen het maken van allerlei producten. Wat deze producten gemeen hebben is dat ze industrieel kunnen geproduceerd worden met behulp van mechanische en chemische processen. Productiemedewerkers uit diverse sectoren beschikken daardoor over heel wat gemeenschappelijke competenties. Dat houdt ondermeer in dat mits het verwerven van bijkomende competenties productiemedewerkers in verschillende beroepen/sectoren inzetbaar zijn.

Sectorale samenhang

Verticale mobiliteit	Horizontale mobiliteit
Productieverantwoordelijke	Productieverantwoordelijke voedingsindustrie Productieverantwoordelijke papier- en kartonsector Productieverantwoordelijke printmedia-crossmedia Productieverantwoordelijke hout
Procesoperator	Procesoperator voedingsindustrie Procesoperator hout Procesoperator chemische en farmaceutische industrie Procesoperator energetische en petrochemische installaties Procesoperator in de textielindustrie Procesoperator metaalbewerking Procesoperator spuitgieten Procesoperator montage Procesoperator lassen Procesoperator gieterijen Procesoperator white room Procesoperator automatische bestukking Procesoperator drukken in de printmedia Procesoperator drukafwerking in de printmedia
Productieoperator	Productieoperator voedingsindustrie Productieoperator hout Productieoperator regelaar kunststofverwerking Productieoperator textiel productielijn Productieoperator montage Productieoperator lassen Productieoperator verspaning Plaatbewerking spuitgieten Productieoperator white room Productieoperator automatische bestukking Productieoperator vormmaker Productieoperator kemmaker Productieoperator gieterij

5. Updates

Duurzaam	Relatief duurzaam	Beperkt duurzaam
☒	☐	☐